

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:
Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum; Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn, en B. van der Wal, Dordrecht-Centrum.

Redactie:
Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:
Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 6,— per jaar.
Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

HIJ WERD OPGENOMEN

1.

Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen daar zij het zagen, en een wolk weg van hun ogen.

Handelingen 1: 9.

Veertig dagen lang heeft Christus Zijn discipelen met vele gewisse kentekenen verzekerd van Zijn opstanding.

Aller hart heeft Hem aangebeden in Zijn verheerlijking. Door dieper te blikken in het doel van Zijn vernedering werd Hij hun steeds meer dierbaar. Ja, waarlijk, Hij moest lijden en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan.

Gesproken heeft Christus van Zijn Geest om ons door die kracht te leren danken, te le-bidden en te leren leven uit Zijn heilsfeiten.

„En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen daar zij het zagen”. Opgenomen door de Vader, daar het verbond der werken door Hem verheerlijkt was.

Bij het dragen van de vloek der wet heeft Christus ook het recht der wet vervuld. Als waarachtig mens heeft Hij voor Zich en voor Zijn ganse kerk het recht ten eeuwigen leven verworven.

Het was ons in de eerste Adam als hoofd van het verbond der werken beloofd. Maar diebelofte hebben wij door onze moedwillige ongehoorzaamheid in hem ten volle krachteloos gemaakt.

Wat verloren gegaan is in de eerste Adam, wordt ons hier in de tweede of laatste Adam geopenbaard. Hij geeft door Zijn gehoorzaamheid de boom der kennis des goeds en des kwaads verheerlijkt. En nu is Hij als de Boom des levens, Die van maand tot maand zijn vrucht geeft en Wiens bladeren zijn tot genezing der heidenen, door de Vader opgenomen om gesteld te worden in Zijn volle heerlijkheid.

Bij het staan in het geloof op de Olijfberg ontvangen wij van Zijn vruchten in ons hart. De vrucht van liefde, vrede en blijdschap laat Hij ons hier smaken.

Het hart der discipelen is hier vervuld met vreugde in Zijn verheerlijking. Met een innig vertrouwen op de belofte, Zijn Geest te zullen ontvangen, aangedaan te zullen worden met kracht uit de hoogte.

Altijd was het oog van Christus in Zijn vernedering gevestigd op de belofte, door de Vader opgewekt en opgenomen te zullen worden in Zijn heerlijkheid. En hierin heeft Hij de Vader getrouw bevonden, gelijk Hij als waarachtig mens op Hem vertrouwd heeft.

Zo zeker als de Vader Zijn beloften vervuld heeft in het verheerlijken van Christus, zal Hij Zijn beloften ook door de gerechtigheid van Christus vervullen in het hart en leven van ellendige zondaren, die smekend tot Hem komen.

„Want zoveel beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem Ja en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons”. En als Hij opgenomen werd, heeft de Vader de ganse kerk, die Hem gegeven is, opgenomen in Zijn heerlijkheid. „Hij heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus, opdat Hij zou betonen in de toekomstende eeuwen de uitnemende rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus”.

Niet één zondaar kan buiten Christus om opgenomen worden door de Vader.

Vanwege Zijn heiligheid en rechtvaardigheid kan Hij met verdorven Adamskinderen geen gemeenschap hebben. Maar in geloofsgemeenschap met Christus wordt het slechtste mens van de wereld in Hem door de Vader opgenomen.

Door Zijn wet te schrijven in het hart heeft Hij Zijn liefde in ons uitgestort. Dat doet ons de zonde haten door Hem aan te kleven en te vrezen. Uit kracht van die innige liefde tot Hem kan het hart Hem niet missen. En toch kunnen wij onze harten niet innig verlangen naar Hem niet stellen in het licht van Zijn vriendelijk aangezicht. Wij moeten door de Heere uit ons gemis en onze ellende opgenomen worden. Hij alleen kan ons stellen in het licht van Zijn vriendelijk aangezicht. Wij moeten door de Heere uit ons gemis en onze ellende opgenomen worden. Hij alleen kan ons stellen in Zijn zoete gunst en zalige gemeenschap. En dat heeft Hij dan ook beloofd met dit woord: „Ik zal u opnemen en Ik zal u dragen en redden”.

In dit Goddelijk opnemen leeft het opnemen van Jezus Christus. Hij heeft het verdiend voor ellendigen. Vriendelijk en ontfermend neemt de Vader ons op in Hem. Dat doet het hart komen in verwondering. Met Efraïm moogt ge het dan ervaren een dierbare zoon, een troetelkind genaamd te worden. In het licht van Zijn vriendelijk aangezicht smaakt ge niet alleen Zijn vergevende, doch ook Zijn verklezende liefde.

De discipelen kwamen door de verheerlijking van hun Meester in aanbidding.

Van ganse harte wordt het Hem gegund met eer en heerlijkheid gekroond te worden door de Vader. In aller hart was de lofzegging: Zo moet de Koning eeuwig leven!

Aanbidden is eeuwigheidswerk. Voor al het goede dat de Heere schenkt, wordt Hij eeuwig verheerlijkt.

In het aanbidden van Christus heeft de strijdende kerk gemeenschap met haar Moeder, die de verheerlijkte Christus mag ontmoeten

VAN DE ADMINISTRATIE

Wij beginnen met allen hartelijk dank te zeggen, die ons namen en adressen opgaven van hen, die gaarne ons blad willen ontvangen ter kennismaking. Wij blijven een beroep doen op al onze abonnees, om in hun omgeving bekendheid te geven aan ons blad. Ook is ons gebleken, dat sommigen het blad niet op tijd hadden ontvangen. Hieruit is duidelijk dat, hoewel getracht is alles zorgvuldig uit te voeren, er toch kleine abuizen zijn gemaakt vanwege het overgrote aantal aanvragen, mededelingen, enz. enz.

Wij verzoeken u beleefd: heb wat geduld, en bericht ons direkt onaangenaamheden, en wij zullen trachten alles te voorkomen. Nu alles overzichtelijk is, hopen wij tot ieders genoegen alles uit te voeren, en ons verzoek blijft om onvolledige adressen of wijzigingen ons direkt te berichten, want aller medewerking hebben wij zo nodig. Daarom doen wij een beroep op allen, ons een helpende hand te blijven bieden.

Ook een woord van dank aan allen, die per giro hun abonnementsgeld overmaakten; ongeveer 500 abonnees deden dat reeds. Behoort u daar nog niet bij, mag ik u dan vriendelijk verzoeken even die moeite te doen? Daardoor wordt onze arbeid zoveel gemakkelijker. Vervolgens vermelden wij met veel dank de giften en de vele overbetalingen, tot 30 april j.l. ontvangen.

In overleg met de kommissie van redactie, vermelden wij het totale bedrag wat aan giften en overbetalingen werd ontvangen, namelijk f 1426,-. Dat dit ons heeft bemoedigd, zult u verstaan.

Wij blijven bij den voortduur uitzien naar daadwerkelijke steun en onze bede blijft: Wil, o Heere, de uitgave van ons blad tot rijke zegen stellen, opdat Uw Koninkrijk kome, totdat de volkomenheid Uws Rijks kome, waarin Gij alles zult zijn in allen. Ons gironummer is 704350, ten name van de administrateur Bewaar het Pand te Alphen aan de Rijn. vdL.

en begroeten bij Zijn komst in het huis des Vaders. Wat hier gedaan wordt in het geloof, heeft in de hemel plaats door aanschouwen. Vanuit die verheerlijking waren de discipelen lovende en dankende in de tempel.

Kennen wij iets van dat heerlijke en Gode verheerlijkende leven? Raakt dat de snaren van uw innerlijk leven? Een levende snaakt er naar, kan het niet missen. Hoe innig gaan de genegenheden des harten er naar uit in het geloof.

Als u dat leven niet kent, kunt u straks niet opgenomen worden in de heerlijkheid des Heeren. Dan zult u buiten staan, eeuwig buiten staan.

Ach, denk er eens aan, en overdenk dat eens in de eenzaamheid. Nu staan de hemelpoorten nog voor u open. Nu wordt u nog door de drang van de Schrift gedwongen in te gaan. De Heere laat u nog niet los. Hij steekt Zijn

handen nog ontfermend naar u uit. Ge zijt nog op de wereld, nog in het heden der genade, om zalig te worden. En dit is de ernstige levensvraag, die vanuit de Schrift tot ons komt: „Hoe zullen wij ontvliesen, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?” De Heere Jezus heeft het ons vanaf de Olijfberg gezegd, dat wij van Hem en van Zijn zaligheid hebben te getuigen. In afhankelijkheid van Zijn Geest hebben wij het u op het hart te binden de Heere te zoeken, eer het voor eeuwig te laat is.

„En een wolk nam Hem weg van hun ogen”.

Maar was het wel nodig, dat Hij door een wolk werd weggenomen? Was de Heere Jezus bij Zijn opname niet weggenomen door een wolk, dan zou Hij ook vanwege de afstand binnen enkele minuten verdwenen zijn uit het oog van Zijn discipelen.

Neen, het gaat hier niet zozeer om het weg nemen van de Heere Jezus uit het oog van de discipelen, maar om Zijn wederkomst op de

wolken des hemels.

Vanuit de hemel is het ons gezegd: „Hij zal also komen, gelijkerwijs gij Hem naar de hemel hebt zien varen”.

Is Zijn verschijning in het vlees om de zaligheid te verdienen, en Zijn verschijning in het hart om die verdiende zaligheid toe te passen, u dierbaar geworden? Dan is Hij u ook dierbaar in Zijn verschijning op de wolken des hemels. Heilbegerig ziet ge dan uit naar Zijn komst, want dan zullen wij eeuwig bij Hem zijn naar lichaam en ziel.

Christus is bij Zijn hemelvaart naar Zijn menselijke natuur van ons genomen, maar met Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest bij ons gebleven en Hij zal ook niet van ons wijken.

Door in het geloof te buigen voor Zijn Goddelijke majesteit en te pleiten op Zijn genade, op Zijn verzoening door voldoening, laten wij Hem door Zijn Geest werken in onze harten. Dat hebben wij van dag tot dag nodig. Ameide

R. Kok

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

3.

De pelgrim heeft onderwijs nodig; hij heeft een diep besef van zijn onwetendheid omtrent die geestelijke zaken. Dat maakt hem leergierig. Hij veroordeelt zichzelf in zijn onwetendheid en spaart geen moeite om wijs te mogen worden tot zaligheid.

In de perkamenten rol, die hem door de evangelist ter hand gesteld werd, las hij: „Vlied de toekomstige toorn”. En dat wil hij wel. Dat is het juist wat hem zo drukt. Maar hij weet niet waarheen.

Gelukkig, evangelist kent de weg des behouds, en het is voor hem een aangename bezigheid anderen daarin te onderwijzen. Om zalig te worden moet men ingaan door de enge poort der waarachtige bekering. En de weg daarheen loopt over een uitgestrekte vlakte.

Al sprekende over de enge poort, die toch de enige poort is om behouden te worden, wijst hij met zijn vinger in die richting.

Evangelist kent die poort en ziet die poort heel in de verte staan, maar het oog van de pelgrim is nog niet geoefend in het zien. Zijn ogen zijn nog maar pas geopend voor geestelijke en eeuwige zaken.

Maar gelukkig, die enge poort staat in het licht der Schrift, en het onderscheid tussen licht en duisternis kent hij. Dat weet hij te onderscheiden en daarom heeft hij in die richting de enge poort te zoeken.

De HEERE heeft zijn gebed om onderwijs verhoord. En zo is de belofte: „Bid en u zal gegeven worden” aanvankelijk in hem vervuld. Alleen in de weg van het gebed is de vervulling van Gods belofte te ontvangen,

zoals ons door de grote Meester gezegd wordt in Mattheüs 7 : 7.

Maar na de vervulling van deze eerste belofte heeft hij de vervulling van de tweede biddende te zoeken in het licht der Schrift, waarop hij gewezen is. De Heere zegt ons: „Zoekt en gij zult vinden”.

Gekomen bij de enge poort moet hij kloppen en wachten tot de deur geopend wordt. En als de poort voor hem geopend is, zal hij verder onderwezen worden in het doen van het geloof.

Tot driemaal toe zegt de Heere, dat de beloften in de weg van bidden, zoeken en kloppen vervuld zullen worden. Daaruit blijkt ons duidelijk, dat de vervulling van de belofte nooit te bekomen is in de weg van zorgeloosheid. En ook niet door af te dwalen van het licht der Schrift. Wat men ook vanuit de mens aanwendt om de beloften in vervulling te brengen, dat loopt uit en moet uitlopen op de bitterste teleurstellingen. Men werkt er zich mede in de ellende; het werkt de redeneringen van het ongeloof in de hand. De beloften die de HEERE uit kracht van Zijn ontfermende liefde geeft, kunnen alleen door Hem in ons hart en leven vervuld worden.

Het kostelijk onderwijs, dat de pelgrim van evangelist heeft mogen ontvangen, is hem tot zegen. Nu weet hij wat te doen en waarheen hij zijn schreden moet richten.

Om nu ook met beslistheid des harten te doen wat hem gezegd is, maakt hij zich gereed zijn huis en stad te verlaten en de vlakte over te steken naar de enge poort.

Ds. Kok

Naar de

3.

CATECHISATIE

Wij gaan nu de Goddelijkewaarheden bespreken, die God in Zijn Woord geopenbaard heeft tot Zijn eer en 's mensen zaligheid. Daarbij zien we, dat de kerken van gereformeerd belijden altijd in hun behandeling van de leer der waarheid uitgaan van de leer van God, d.i. dus *het theologisch* uitgangspunt. Zo deed ook Calvijn.

Daarover eerst nog een enkele opmerking. De Luthersen gaan uit van de leer van de mens. Zij beginnen bij de mens. Dit vindt zijn oorzaak in Luthers gedachtengang: hoe word ik zalig. Bij Calvijn was dit: hoe komt God aan Zijn eer.

In het praktisch zielsbeleven wordt wel eens

gezegd: Wanneer de Heere een zondaar op de weg des levens brengt, is hij „Luthers”. Want dan krijgt hij te doen met de levensvraag: Hoe kom ik tot God bekeerd?

Toen de 3000 op de Pinksterdag in het hart gegrepen werden, riepen zij uit: „Wat zullen wij doen, mannen broeders?”

Wanneer de zondaar verder op de weg des levens onderwezen wordt, leert hij dieper verstaan dat het niet maar alleen gaat om zelf zalig te worden, doch dat Gods deugden verheerlijkt worden.

Nu heeft men wel eens opgemerkt, dat de Heidelbergse Catechismus ook uitgaat van de mens. Want zij begint met de vraag: Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven? Wanneer we echter het antwoord beluisteren, komt daarin duidelijk uit, dat het doen delen in die enige troost is het werk van de drieënige God: De Zoon verlost, de Vader bewaart, de Heilige Geest verzekert van het eeuwige leven.

Voorts is er het *ethische* uitgangspunt. De ethischen stellen de leer van Christus als uitgangspunt voor hun belijden. Dit hangt samen met heel hun zienswijze op de Heilige Schrift, bijzonder wat de inspiratie der Schrift betreft. Zij volgen de dynamische methode, d.w.z. zij zien de inspiratie van de Bijbel als „illuminatie”, als „verlichting” van de Heilige Geest bij de bijbelschrijvers, zoals al Gods kinderen die bezitten. Zij stellen dan ook geen wezenlijk verschil tussen de bijbelschrijvers en andere schrijvers van stichtelijke boeken, o.m. Calvijn, Brakel, enz. Er is wel enig onderscheid. Calvijn en Brakel bijv. stonden verder van de uitstorting van de Heilige Geest af dan de apostelen.

Wij belijden op gereformeerd standpunt wel een wezenlijk verschil.

De inspiratie of „ingevening” der Schrift is een geheel bijzondere, speciale geweest, omdat zij is een onfeilbare leiding of drijving, die met de dood van de bijbelschrijvers is opgehouden, beëindigd. We lezen in 2 Petrus 1 : 21 betreffende de O.T. profetie: „Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken”.

Maar wij laten nu verder deze „inspiratieleer” rusten, omdat zij straks D.V. aan de orde komt bij de behandeling van de leer der Schrift.

Dat de ethischen uitgaan van de „leer van Christus”, houdt verband met heel hun godsdienstige levensbeschouwing. De „leer” is bij hen niet het allereerste en voornaamste, wel het „leven” van de christen.

Het gaat om de „levende Christus in het hart”. De Bijbel is vanzelf noodzakelijk. De zwakken in het geloof hebben die vooral nodig.

Het „leven” gaat dus boven de „leer”.

Opmerkelijk is, dat de ethischen (eerder spraken in de Herv. Kerk van de ethische richting) in hun levensopenbaring minzame en voorbeeldige mensen zijn.

Wanneer wij zo hun uitgangspunt bezien, zouden we zeggen: juist, zo moet het zijn: de levende Christus in het hart! Daarom gaat het ook bij al Gods kinderen.

Het is ook opmerkelijk, dat in onze tijd steeds meer naar voren komt het treven om toch niet zo strak meer aan de leer vast te houden, maar dat men een meer soepel praktisch christendom wil zijn. Dit klinkt erg vroom, doch is in het wezen der zaak gevaarlijk en misleidend.

Vanzelfsprekend komt het aan op de praktijk der beleving, maar dan op de praktijk der GODZALIGHEID!

Maar wat houdt de godzaligheid in? Neen, niet zich losmaken van de leer der waarheid, maar dat zij daarop gegrond ligt en daaruit voortvloeit.

„Heb de waarheid en de vrede lief”. Dewaarheid gaat voorop.

Van de eerste Pinksterkerk lezen we, dat zij „volhardende waren (niet eerst in gemeenschap, maar) in de LEER DER APOSTELLEN en in de gemeenschap”. Ook hier weer de „leer der apostelen” eerst.

Dan nog iets.

Uitgangspunt van de ethischen is: de leer van Christus. En ook hier geldt het weer: Christus is onmisbaar nodig tot zaligheid. Hij is de alvervullende Inhoud der belofte Gods!

Maar Christus is de „Christus..... Gods” zo lezen we in 1 Kor. 3 : 23: „Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods”.

We moeten door Christus met God verzoend. Met eerbied gezegd: Christus is niet het eindpunt, maar God Zelf.

1 Kor. 15 : 28: „En wanneer Hem alle dingen onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Die, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen”.

Daarom heeft de gereformeerde belijder zijn uitgangspunt in de leer van God:

„Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen”. (Rom. 11 : 36a).

R'dam-W

v.L.

De boeteprediker van het land van Altena

Maar toch kreeg hij daar gezelschap van enkele studenten, die met hem hetzelfde zochten. In de tijd van zijn studiekomen te Leiden o.a. Scholte, Van Velzen en Brummelkamp. Met elkaar zijn ze verenigd in de strijd tegen het verval in leer en leven. Het wonderlijke is, dat zij eigenlijk een tweërlei opleiding krijgen. Aan de hogeschool worden ze onderwezen door hun professoren. Gezelle Meerburg heeft dit onderwijs zeker niet veracht. Het ongenoegzame ervan in meer dan één opzicht heeft hij wel geweten, maar toch blijkt het later dat hij een gefundeerde opleiding noodzakelijk acht. En de andere opleiding kreeg Gezelle Meerburg met de anderen van een oefenaar!!

Denk er maar niet gering over. De „oefenaar” die hier bedoeld wordt, is een man van aanzien niet alleen, maar ook van grote kennis en geestelijk inzicht. In die tijd, dat de meeste predikanten weinig tot bevrediging van het naar de zuivere waarheid uitgaande volk preekten, werden er op veel plaatsen oefeningen gehouden. Soms geheel in plaats van, soms naast de diensten in de kerk van de geordende predikanten. Over deze oefeningen en de oefenaars in die tijd zou heel wat te schrijven zijn. Een hoofdstuk apart. Er was nu eenmaal een groot verschil tussen het ene gezelschap en het andere. Geestelijke hoogmoed was geen zeldzaam verschijnsel. Toch is er ook grote zegen van sommige gezelschappen uitgegaan, vooral wanneer deze onder goede leiding stonden.

En dat laatste was zeker wel het geval in het gezelschap van Le Feburé, zoals de Leidse oefenaar uit de tijd van Gezelle Meersburgs studiejaren heette. Le Feburé was er de man niet naar om de afbraak van de kerk te zoeken. Integendeel, hij zocht het herstel van de kerk in de leer en beleving van de waarheid van Gods Woord. Hij hield ook niet van een onkerkelijke wandel, maar oefende om te onderwijzen in de dingen van het koninkrijk Gods. Velen van de godvrezenden bezochten zijn oefeningen en verstonden de taal naar het hart. Tientallen kwamen er. Soms tot 80 of 90 toe. Samen werd er ook gesproken over de toestand van land en volk. En Le Feburé gaf onderwijs in Gods Woord en ook in de leidingen Gods, mede in de geschiedenis van Zijn kerk.

We kunnen rustig zeggen, dat de Heere deze „opleiding” ook heeft willen gebruiken voor Gezelle Meerburg. In een tijd, dat de waarheid

zo flauw en half geopenbaard wordt, is het een aparte zegen geweest, dat dit gezelschap in Leiden geregeld samenkwam. En zou het te veel gezegd zijn, dat zeker één element daar in beginsel geoefend is? Ik bedoel het element in zijn prediking, dat we in deze artikelen uitgebreider zullen bezien: het boetelement. In de gesprekken daar zal hij beluisterd hebben de bewogenheid met de toestand van ons volk en het letten op Gods stem.

Nog 26 jaar is Gezelle Meerburg, als zijn weg vanuit Leiden gaat naar de pastorie van Almkerk. 20 oktober 1833 doet hij in de gemeente van Almkerk en Emmikhoven zijn intree. Een leven van veel strijd en moeite ligt dan vóór hem, hoewel ook van bijzondere zegen door Gods genade. Wonderlijk passend bij dat leven is zijn intreetekst: Psalm 51 : 14b, 15: „De vrijmoedige geest ondersteune mij, zo zal ik de overtreders Uw wegen leren en de zondaars zullen zich tot U bekeren”.

Reeds vóórdat hij student was, had hij behoefte gevoeld om — als de Heere zijn begeerte vervulde en hem tot de bediening van dit ambt gebracht zou hebben — met dit Gods-Woord tot het ambt in te gaan. En God, Die hem leidde óók hierin, heeft dit gebed van zijn intreetekst willen verhoren. De zondag waarop Gezelle Meerburg's mid-dags zijn intrede als predikant van Almkerk en Emmikhoven deed, was de kerk overvol. De gemeente zelf was goed opgekomen en daarbij waren velen uit de omtrek ook tegenwoordig om zijn eerste preek als predikant te beluisteren.

Op zichzelf geen vreemde zaak. 't Zal in die tijd ook al wel zo geweest zijn, dat zo'n bijzondere dienst meer mensen trekt.

Daarbij was het gerucht van zijn prediking vóór zijn bevestiging al doorgedrongen en misschien heeft ook het feit, dat de gemeente vóór zijn komst vrij lange tijd vakant geweest was, invloed op de grote toeloop van mensen bij de intreedienst gehad.

Toch is het zonder twijfel, dat hier ook iets anders spreekt. In het midden van de gemeente Almkerk was in die dagen nog een honger naar de zuivere bediening van Gods Woord. 't Grootste gedeelte begeerde een predikant, die de vrije-genadeleer in zijn prediking liet doorblinken. Men was ook afkerig voor een belangrijk deel van het zingen van de zgn. evangelische gezangen. Uit mededelingen van later tijd blijkt het, dat in de gemeente een volk gevonden wordt, dat niet vreemd is aan de praktijk der godzaligheid en deze ook in onderlinge gemeenschap beoefent.

En niet alleen in eigen gemeente is de begeerte naar de zuivere leer, ook de omgeving van Almkerk en Emmikhoven stond er niet afkerig tegenover. SL

Uit de **P**raktijk

3.

Het leven is als eb en vloed. Deze uitspraak wordt hier en daar wel vernomen uit de mond van des Heeren volk, en de betekenis daarvan is klaar en duidelijk.

Waar de Heere het leven gewerkt en geschonken heeft, gaat de weg niet altijd over rozen. Het is niet altijd vrede en blijdschap in het hart, de nabijheid des Heeren wordt in het gevoel niet altijd gesmaakt. Hoe menigmaal gaat men in het duister, hetzij omtrent het statelijke of het standelijke. Wat zijn de twijfelingen vele, en de bestrijdingen groot. Mag men de ene tijd zich eens verwonderen vanwege de aangebrachte gerechtigheid en verzoening van de Borg en Zaligmaker, of in het verzekerende werk van God de Heilige

Geest, menigmaal is het of dit alles met een sluier bedekt is, en gaat men als in het donker zijn weg, en wordt men dan bestreden, of wordt het werk betwijfeld. Wat is het dan treurig gesteld. Ja, dan kan het gebeuren, dat men wel zegt: „Ik ben de ellendigste van alle mensen, en loopt men met een gesloten mond over de aarde, mijdende de omgang met des Heeren volk, en zwiigende van het goede.

In zulk een toestand verkerende, schrikt men wel eens om een vroom mens te ontmoeten, want men is bevreesd om zich voor een medemens te verklaren.

Zulk één ontmoeten wij eens, toen wij een zeker gezin zouden bezoeken. Tevoren was door ons gevraagd of dit bezoek gelegen kwam, en daar was toestemmend op geantwoord. Later bleek ons dat er groot bezwaar tegen was, maar fatsoenshalve wilde men ons niet weigeren.

Ter bestemder tijd zijn wij bij die mensen gekomen en werden wij binnengelaten.

Het eerste wat wij bij de begroeting vernamen was: „Wel mensen, wat komen jullie toch hier doen? Alles is verkeerd, ik durf mijn mond niet open te doen. 't Is alles maar inbeelding geweest, ik heb me grotelijks bedrogen, het ligt van binnen geheel in de war, ik zal nog als een huichelaar openbaar komen; men zegt van binnen, dat er niets van waar is wat je ooit verteld hebt”.

Dit ging zo al even door, en wij lieten hem wat uitpraten.

„Zo vriend, dat is dan wel treurig gesteld, hoe kunt u dat er onder uithouden? Is het al lang zo gaande?”

„Ja man, zeg dat wel, al enige tijd loop ik zo te tobben, en er schijnt geen uitkomst voor me te wezen; alles wordt me zo bestreden, ik kan niet geloven dat er iets waarheid is geweest”.

„Ja vriend, we willen u toch wel eens iets vragen. Bij een vorige gelegenheid hebt u ons verteld hoe jaren geleden de Heere u te sterk is geworden, hoe u overtuigd bent geworden en ontdekt aan uw gans verloren staat voor de eeuwigheid, hoe u zondaar voor God bent gemaakt, en het hebt mogen toevallen dat het recht was als u voor eeuwig was weggeworpen geworden; dat er toen geen mogelijkheid was aan uw zijde tot verlossing, en u toen de mogelijk werd ontsloten in des Heeren Woord. Is u dat vergeten, of was het toen geen waarheid?”

„Ja man, ik moet zeggen, toen was het waar. Wat heb ik toen veel mogen trekken uit die mogelijkheid die de Heere in Zijn Woord ontsloot, van die trekkingen Gods en die overbuigingen in mijn gemoed. Wat was de Heere toen goed voor zulk een schepsel, neen, dat kan ik niet loochenen, als ik daaraan terugdenk, wat lag alles toen teder”.

„En toen de Heere verder ging, en uw oog ontsloot voor de enige weg der verlossing, en voor de Verlosser, wat hebt u daar veel van mogen opdoen, en hoe werden uw werkzaamheden gericht op die gezegende Persoon, en welke onderhandelingen hebben toen plaats gehad tussen de Heere en uw ziel?”

„Ja, dat is waar. Welk een dierbaarheid vond ik in Hem, welke uitgangen en genegenheden tot Hem, en welk een drang in mijn gemoed om deel aan Hem te mogen hebben, ziende dat Hij mij zo noodzakelijk was. Ik kon Hem niet loslaten, en wat mocht ik geweld doen op dat Koninkrijk. Ja, dat ging met worstelingen gepaard, daar men dan ziet en gevoelt dat de Heere Jezus de enige toevlucht en rots der behoudenis is, en dat men alleen maar in Hem kan bestaan voor Gods aangezicht. Wat heeft het de Heere toch gekost om Zijn volk, en iedere ziel in het bijzonder, vrij te kopen uit de kaken des doods.”

„Wel vriend, ik moet toch opmerken, dat hetgeen u het laatste hebt verhaald, toch geheel anders is dan het begin van ons gesprek. Hetgeen u ons eerst vertelde is geen onbekende zaak. Hoevelen van Gods kinderen hebben dat ondervonden. Zie maar eens naar de bijbelheiligen, als zij door de wederpartij werden belaagd, of als de binnenpratens de overhand schijnen te hebben, en er geen

JEZUS' HEMELVAART

Zo rijdt die Held op wolk en wind
Om nu te zegepralen;
Ja, Zijn triomfe nu begint,
Hij zal de kroon behalen.
Daar vaart Hij naar de hemel heen.
Verlaat Hij nu Zijn volk? O neen!
Hij scheidt maar van de aarde,
En aard en hemel paarde.

Daar vaart Hij naar Zijn loon en kroon,
Heeft alles overwonnen.
Daar erft Hij nu des Vaders troon:
Veel hoger dan de zonne.
Daar vaart Hij door de wolken heen.
Daar zal Hij op de sterren treen,
Zijn troon daar boven stellen.
Geen vijand zal Hem vellen.

Daar gaat Hij naar Zijn Vaderland
En in Zijn eeuw'ge ruste,
Om aan des Vaders rechterhand
Zich eeuwig te verlusten.
Daar gaat Hij naar de heerlijkheid
om al Zijn volk in eeuwigheid
Daar woning te bereiden,
Die nu de tijd verbeiden.

J. Groenewegen.

dierbaarheid in die gezegende Borg wordt gezien, en geen licht over het voorgaande, dan is het een zwaar leven; maar als het de Heere belijft die sluier een weinig op te lichten, wat wordt het dan een wonder, dat Hij nog te doen wil hebben met zo één. Want de oorzaak van deze duisternissen moet men maar veel bij zichzelf zoeken, hoewel het de Heere wel behaagt om Zichzelf te verbergen om wijze redenen Hem alleen bekend".

Inmiddels was het reeds vrij laat geworden, en zouden we gaan vertrekken en eindigden wij met dankgebed voor deze bijzondere avond, waarin we mochten ervaren, dat de Heere niet verre van ons was. Onze vriend beled ons, dat hij liever belet gegeven had, maar hoe het nu geheel anders was.

Ik ben dankbaar en verblijd over dit bezoek; wat is het een wonder als het oude nog eens vernieuwd mag worden. Ja, de Heere heeft het nog willen betonen ook deze avond, dat Hij toch voor Zijn eigen werk instaat. Zeer kort hebben wij doorgegeven het gehoorde en gesprokene tijdens dit bezoek.

Met verwondering en verheuging mogen wij hier op terugzien.

v.H.

Uit een dagboek

1.

'k Had gistermorgen zo'n behoefte mijn hart eens uit te storten voor de Heere, en het was of ik een open toegang had. Ik kon mijn noden zo makkelijk kwijt en merkte, dat de Heere er nog was. O, wat is dat zoet, als je alles eens vertellen mag! Dat heb ik niet zo dikwijls. 't Was, of Hij, Die volmaakte Majesteit, zonder woorden sprak: vertel me je redenen maar. En het was, of Hij Zijn vleugelen over mij en de mijnen uitspreidde. O, wat is de Heere toch goed voor een slecht mens.

Het was buitengewoon mooi (de droogmaking van het IJsselmeer). Ik kon er niet genoeg van krijgen. Toen ik er vanmorgen zo aan dacht, dacht ik: wat zal het wat zijn voor het volk van God, als ze straks aan die glazen zee van Gods eeuwige liefde mogen staan! O, dan is er volle verzadiging. Hier, al is alles nog zo mooi, 't laat leeg, maar daar zullen ze vol zijn van God! O, wat zijn ze gelukkig, die dit ten deel mag vallen.

De Psalmddichter zegt:

'k Heb U voorwaar in 't heiligdom
Voorheen beschouwd met vrolijk' ogen.
Hoe zag ik daar Uw alvermogen;
Hoe blonk Uw godd'lijk' eer alom!

en hij eindigt met:

Och, wierd ik derwaarts weer geleid,
Dan zou mijn mond U d're geven.

Ik ben soms zo bang dat de Heere een zware weg zal moeten houden om mij terug te brengen! O, die vreselijke doodstaat, waarin we liggen! Geen begeerte om Hem te begeren.... Vanmiddag dacht ik: ach, ik kan op aarde niets meer dan kwaad doen, en was er een ogenblik om nog eens van dit zondig lichaam verlost te worden. Ik kan moe zijn van mezelf en van alles. O, wat zal Gods volkrusten, als ze daar aankomen en wat zal ik, als dat grote voorrecht me te beurt zal mogen vallen, vermoeid van mezelf aankomen! Daar rusten de vermoeiden van kracht. En dan geen zonde en geen dood meer, dan zijn ze hun eigen kwijt en mogen ze volkomen in een drieënig God uitrusten! O zalige zoete rust!

Gezelschappen der godzaligen

1.

Wij werden laatst getroffen door wat wijlazen in de voorrede van de Lofzangen Israëls. Deze lofzangen zijn in hoofdzaak van Ds. Johannes Groenewegen, indertijd predikant te Werkendam. Zijn broer Jacob, lid van de kerk te Werkendam, gaf deze lofzangen in het licht. De voorrede is van zijn hand. De reden van deze uitgave is — zo schrijft hij —, dat het zo gering niet kan zijn, of het kan door Gods genade tot zegen zijn, en de bewustheid die wij hebben dat het reeds menigmaal dat einde bereikt heeft, alzo zij inzonderheid te Werkendam veel gelezen en gezongen worden. Even verder zegt hij, dat er niets is, dat meer invloed op het hart heeft dan het zingen van liederen en psalmen, als men in zijn gedichten de grote en beminlijke Koning Jezus tot het onderwerp heeft. Wij hebben daar — zo gaat hij verder — vele bevindingen van, welke zegen dat heeft in de gezelschappen der godzaligen.

Hij schrijft dan van de gewoonte in Werkendam om des zondagsavonds enige uren in een aanmerkelijk getal samen te vergaderen en daar allereerst met psalmgezangen God te verheerlijken en dan tezamen in den gebede zich voor de Heere te brengen en het aangezicht des Heeren te zoeken, waarna men met het aanheffen van deze of andere heilige liederen zich in de Heere verlustigt en het hart zoekt hemelwaarts te voeren.

Dit was twee eeuwen geleden zo en mogelijk ook later nog. We lezen meer van gezelschappen uit vroeger tijden, die van zo belangrijke betekenis waren. Ouderen weten zich nog wel gezelschappen uit hun jeugd te herinneren, waar men in de vreze des Heeren bijeen was. Wij zouden niet willen beweren, dat zij thans niet meer zouden worden gevonden, maar we hebben wel de indruk, dat er in dit opzicht veel veranderd is. Dat is wel te betreuren. We willen de vroegere tijd niet gaan idealiseren, want ook toen was er veel, dat moest worden bestraft en betreurd, maar toch, het doet weldadig aan iets over het gezelschapsleven, zoals dat toen in Werkendam gevonden werd, te lezen. Daarom willen we laten volgen, wat Jacob Groenewegen hierover nog meer schrijft.

We geven dus het woord aan Groenewegen. Een of meer liederen gezongen hebbende, begint deze of gene, tot dat einde aangesproken, eenvoudig te spreken hoe het hem deze dag of week is gegaan, wat zegen men onder de openbare godsdienst, of wat werk men met Jezus in het verborgen ondervonden heeft, daar somtijds de heerlijkste verbondsvernieuwingen en verenigingen met Jezus verteld worden, of ook somtijds van anderen klachten en tranen over een zich verbergende Jezus. Daar verhaalt men, hoe het tussen de Heere en de ziel staat, wat nieuwe blijken van aandeel men onlangs gehad heeft of wat vreze dat hun werk geen waarheid is.

Hier komen dan diegenen, die, onder gezicht van zonden en verloren staat om Jezus roepen en schreien, die verhalen hoe ellendig zij zichzelf zien, wat ontdekking zij wel eens van Jezus krijgen, of hoe Hij Zich verbergt en wat roepen en worstelen er wel eens omgaat in het verborgen of onder de middelen om Jezus te verkrijgen.

En is er eens één die uit zijn verloren staat door geloofsvereniging met Jezus gered is en dat geloven kan op goede gronden, dan is dat daar de stof van het verhaal en van verheerlijking Gods, waaronder men alweer eens met het zingen van enige liederen zich verlustigt, veeltijds toepasselijk op de zaken, die besproken zijn, waarna men op het laatste zich weer in den gebede tot de Heere keert en door dat samen bidden, spreken en zingen wel eens onuitsprekelijk vereniging ondervindt met Jezus en met elkander.

Ziet, zo wordt onder ons de gemeenschap der heiligen geoefend, en schoon alles met gebrek is, de stok lieflijkheid en samenbinding is hier nog weinig verbroken.

Voorlopig tot zover Groenewegen. Het bovenstaande doet denken aan de onderlinge gemeenschap voor, op en na de Pinksterdag.

B.

GOUDA

CHRISTELIJKE KWEESCHOOL „DE DRIESTAR“.

Aan bovengenoemde Kweekschool komen beschikbaar:

per 1 september 1966: plm. 12 lessen Nederlands
per 1 november 1966: 15-18 lessen Frans
11-14 lessen Duits

Combinatie dezer lessen is mogelijk, zodat tenminste één volledige functie geboden wordt.

Sollicitanten moeten behoren tot de Ned. Herv. Kerk (Geref. Bond), of tot de Geref. Gemeenten, Chr. Geref. Kerken of Oud Geref. Gemeenten.
Sollicitaties te richten aan het bestuur, p/a Piet Retiefstraat no. 8, Gouda.

Uit voorraad leverbaar

Dr. Joh. Owen

**De zonde
het oordeel
van
geestelijke**

onvruchtbaarheid

Prijs f 2,50

BOEKHANDEL

M. WESTSTRATE

Kokosnootstraat 9:

DEN HAAG

GEVRAAGD

in moederloos gezin op het platteland een eenvoudige nette

HUISHOUDSTER

leeftijd tussen 40 en 55 jaar.
Brieven aan H. Polinder,
Rodelandweg 3, Doornspijk, tel. 05258-300.

WIE HELPT ?

Het bestuur der Kweekschool te Gouda ziet zich genoodzaakt een **TWEDE MEISJESINTERNAAT** te openen. Daartoe kan een ruim pand worden aangekocht. Wilt u s.v.p. helpen het daartoe vereiste bedrag bijeen te brengen door ons wat u missen kunt tegen rente op schuldbekentenis te lenen? Aanbiedingen gaarne aan de secretaris van het bestuur, Mr. J. de Heer, Piet Retiefstraat 8, Gouda.

Koopt U ook bij onze adverteerders?

JUIST NU

— na sluiting van het concilie — dreigen ten aanzien van de verhouding Reformatie-Rome toenemende verwarring, misverstand en ongegronde verwachtingen. Terwijl vele roomsen de indruk krijgen „protestants“ te worden, zien anderzijds wij ons gesteld voor voortgaande verroomsing op velerlei gebied en wordt de zaak der Reformatie bedreigd: van buiten af en van binnen uit!

Wat is de juiste reformatische houding in deze tijd? Actuele voorlichting en gefundeerde stellingname biedt u de Vereniging

PROTESTANTS NEDERLAND

zowel in haar maandblad als anderszins.
Lidmaatschap/abonnement f 6,- per jaar (studerenden f 3,-).
Vraagt gratis proefnummer: Noordeinde 48a te Delft.

Solina elektronische orgels

2 klav. en pedaal 4-8-16 vt. f 1.495,-.

Ook inruilen

Orgelkoopjes: eiken, 24 reg. f 300,- 31/2 en 1/5 sp. Mason Hamlin f 125,-. Klein eiken orgel, 5 reg., f 60,-. Massief eiken Putnam 4 1/5 spel f 225,-. Orgel met harp, fluit, cello f 125,-.

KLEIJWEGT - VLAARDINGEN

Richard Holstraat 90 — Telefoon 01898-5721.